
INTERESSE OG MULIGHEDER FOR EN FREMTIDIG FÆLLES FORVALTNING AF BRAMGÆS

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

GWEN FOX, CATHRINE SCHRØDER & HANS PETER HANSEN

BRAMGÅS-MØDE, RÅDHUSET, NYKØBING FALSTER
6.. SEPTEMBER 2021

PROBLEM OG LØSNINGER

- ▶ Undersøgelse af muligheder for at skabe en lokalt forankret forvaltning på tværs af ejendomsskel.
 1. hvordan forstår/italesætter respondenterne problemstillingen, og
 2. hvordan forstår/italesætter de mulige løsninger.

METODE

► Interviewundersøgelse

- › Semistrukturerede kvalitative interviews med et udvalg af lokale lodsejere og jægere (13 respondenter).
- › (Semistrukturerede ekspertinterviews - kvalitative interviews (5 respondenter))
- › Dokumentation fra diverse møder.
- › Logbogsprotokoller.

RESULTATER JÆGERE

- ▶ Problematikken over tid
 - › Bramgæs i området længe, men ændrede trækmønstre har skærpet problematikken.
 - › Bramgæs et stort problem de senere år 2-4 år.
 - › (Svaner er også et stort problem).
- ▶ Oplevede konsekvenser
 - › Markskader
 - › Skræmmer andre arter bort (fugle og pattedyr) ”Større problem end mårhund.”

RESULTATER JÆGERE

- ▶ Om den hidtidige regulering.
 - > ”Vi er kommet for sent i gang.”
 - > Reguleringstilladelser udstedes uden styring af behov.
 - > Sociale hierarkier, relationer og traditioner udgør barrierer for løsninger.
 - > Ulovlig regulering.

RESULTATER JÆGERE

► Barrierer for løsninger

- > Løsning kræver penge.
- > Jægere og lodsejere har forskellige interesser.
- > Frygt for at aflastningsarealer vil reducere jagtmulighederne.
- > Forskel mellem jægere 'udefra' og lokale jægere.
- > Forskellige kultur og forskellige jagtformer konsortier imellem.

RESULTATER JÆGERE

▶ Barrierer for løsninger

- › ”Tilbud om regulering afvises af hensyn til jagtlejere”.
- › Eksterne reguleringshold er problematisk: ”Pludselig var der fremmed reguleringshold på marken”.
- › Risiko for optrapning af konflikter mellem lodsejere og jægere.
- › Mere regulering vil påvirke jagtlejen. Nødvendigt at vurdere om omkostninger ved regulering opvejer jagtlejetab.

RESULTATER JÆGERE

► Barrierer for løsninger

- › De færreste jægere 'gider' ikke regulering.
- › "Jægere spiser ikke mere end de skyder." Der mangler afsætningsmuligheder.
- › "Jægerne er dårlige til at samarbejde."
- › Vanskeligt for fritidsjægere at stille op 'nu og her'.
- › Landmænd og jægere dårlige til at ændre praksis: "Er landmændene presset nok?"

RESULTATER JÆGERE

▶ Jægerens rolle

- > Lokal forankring er vigtig.
- > Jægerne bør være en del af løsningen.
- > Koordinering mellem 'jagt' og 'regulering'.
- > Systematisk indsats og samarbejde, samt kommunikation og tillid.
- > Inkorporere og/eller tage højde for regulering i jagtlejekontrakter.
- > Kortere responstid.
- > Ansættelse af lokal/lokale reguleringsperson eller -teams

RESULTATER JÆGERE

- ▶ Vidensbaserede løsninger
 - › Behov for at gå videnskabeligt til værks.
 - › Mere viden fra Østeuropa.
- ▶ Nationale/internationale tiltag
 - › EU/internationalt niveau - koordination af regulering langs trækrute.
 - › Jagttid på bramgæs.
 - › "Måske behov for mere radikale metoder" (destruktion af æg/gasning)
 - › Ikke alle gæs væk, men en reduktion af markskader.

RESULTATER JÆGERE

► Projektet

- › Manglende information og inddragelse (lodsejere).
- › Manglende kommunikation (projektet og konsortiet).
- › Savner andre interessegrupper.
- › Bedre samarbejde.

RESULTATER LODSEJERE

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

GWEN FOX, CATHRINE SCHRØDER & HANS PETER HANSEN

BRAMGÅS-MØDE, RÅDHUSET, NYKØBING FALSTER

6. SEPTEMBER 2021

RESULTATER LODSEJERE

- ▶ Problematikken over tid
 - > Voksende problem de sidste 10-15 år.
 - > Stort de sidste 5-6 år/2-3 år. (Interview i 2019)
 - > Mindre problem i år (2019)
 - > Bramgæs i store flokke – 8000-10.000 – andre arter i mindre flokke.
 - > Klimabetinget.

RESULTATER LODSEJERE

► Oplevede konsekvenser

- > "Omkostninger 2-4000 kr. per ha."
- > "Har oplevet at måtte så om med en merudgift på ca. 300.000 kr."
- > "Bramgæs går efter upløjede arealer."
- > "Jorde tæt på kysten mere udsat." – "Fugtige jorde mere sårbare"
- > "Belastning større med omfanget af vinterafgrøder."
- > "Der er blevet flere marker med frøgræs og vinterhvede."
- > "Før skader ved flere gåselandinger, nu ved første landing."

RESULTATER LODSEJERE

- ▶ Egne erfaringer med bortskræmning
 - > Skræmning nødvendig inden for et døgn og dagligt, men omkostningstungt.
 - > Bramgæs vanskeligere at komme tæt på end andre gæs.
 - > ”Sølvpapir virker godt men blæser væk efter ca. 1 måned.”
 - > ”Hvide pinde virker godt mod svaner”.
 - > ”Bigbags virker godt”.
 - > ”Skræmning med ‘hunde’ og gødesække virker kun kortvarigt.”

RESULTATER LODSEJERE

- ▶ Egne erfaringer med bortskræmning
 - > 'Uformelle' aflastningsmarker (virkede lidt/godt).
 - > "Anvender signalpistol, hvilket virker godt."
 - > "Har en skytte."
 - > Svaner er vanskelige at skræmme: "Slog flere svaner ihjel på en rapsmark, men de kom der fortsat. Det eneste der holdt dem væk var rovfugle der spiste af de døde svaner."

RESULTATER LODSEJERE

- ▶ Egne erfaringer med jagtlejere
 - > Jagtlejere hjælper, men kan nogle gange ikke nå at komme.
 - > ”Tilbudt jagtlejere et kursus i opsætning af lokkere.”
 - > Indskrevet regulering i jagtlejekontrakt.
 - > ”Kommunikere godt og direkte med jagtlejere når der er behov for regulering.”
 - > ”Jagtlejer tilbød selv at regulere.”
 - > ”Egne jægere fremfor reguleringshold.”

RESULTATER LODSEJERE

- ▶ Egne erfaringer med regulering
 - > ”Administration af reguleringstilladelser og indberetning bøvlet.”
 - > ”Nemt at få tilladelser og nemt at indrapportere”.
 - > Forsigtig med reguleringshold pga. jagtlejere.
- ▶ Egne erfaringer med aflastningsmarker
 - > Virker godt.
 - > Har haft uformelle aflastningsarealer.

RESULTATER LODSEJERE

- ▶ Nødvendige værktøjer fremadrettet
 - > ”Behov for mere enkel administration af reguleringstilladelser, f.eks. fuldmagt til jægere.”
 - > Jagttid, men ikke tilstrækkelig.
 - > Naboer skal være med (samarbejde).
 - > Indsamling af æg.
 - > EU skal inddrages.
 - > Naturstyrelsen bør bidrage med aflastningsarealer.

RESULTATER LODSEJERE

- ▶ Vurdering af projektet
 - > Positiv – Ikke en belastning og god information..
 - > ”Savner lidt mere styring, for at undgå konflikter f.eks. mellem jægere og lodsejere.”
 - > På enkelte møder har lodsejere være i undertal hvilket har skævvredet mødet.
 - > App virker for det meste, men problemer med GPS-position. - ”Har opgivet at bruge den.”
 - > ”Reguleringshold fungerer ikke, har opgivet at bruge dem”.

KONKLUSIONER

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

GWEN FOX, CATHRINE SCHRØDER & HANS PETER HANSEN

BRAMGÅS-MØDE, RÅDHUSET, NYKØBING FALSTER
6.. SEPTEMBER 2021

KONKLUSIONER

- ▶ Alle erkender at der er et problem med bramgæs.
- ▶ Stor forskel i relationen mellem jagtlejere og lodsejere.
- ▶ Skepsis til reguleringshold.
- ▶ Jagtlejere generelt mest forbeholdne overfor reguleringshold, men erkender samtidig at de selv kan have svært ved at løse reguleringsopgaven.
- ▶ Jagtlejere frygter reducerede jagtmuligheder.

KONKLUSIONER

- ▶ Jagtlejere vil inddrages ved regulering og etablering af aflastningsmarker der indgår i jagtlejen.
- ▶ Behov for at afklare forhold (økonomisk og vilkår) ved en mere systematisk indsats.
- ▶ Lodsejerne generelt mere positive til projektet end jagtlejerne.
- ▶ Næsten alle betoner behovet for samarbejde.

AARHUS
UNIVERSITET